

Oppfølging av UiTs avsetninger - tilbakemelding fra Jurfak

Oversikt

Vi viser til brev datert 05.12.2018 hvor vi bes redegjøre for fakultetets avsetninger og stipulere disse fremover. Det juridiske fakultet sine avsetninger er i regnskapet for 2. tertial 2018, kategorisert under a. utsatt virksomhet. Pr 2. tertial 2018 hadde fakultetet to poster her; «Annen drift – Jur fak» (5 270) og «Andre prioriterte oppgaver – Jur fak» (5 584). I tillegg har fakultetet avsetninger som inngår i fellesposten «Stipendiat- og postdoktorstillinger», hvor fakultetets andel per 2. tertial 2018 utgjorde ca. 9,4 mill. kr.

I det følgende vil vi redegjøre for disse tre postene. Vi gjør oppmerksom på at våre estimater for status per 31.12.2018 er basert på tall hentet den 04.01.2019. Disse tallene vil fortsatt kunne endre seg noe, og er dermed ikke eksakte.

Stipendiat- og postdoktorstillinger (prototype 12 + 13)

Fakultetet har ved utgangen av 2018 avsetninger på ca. 6,9 mill. kr. som gjelder rekrutteringsstillinger, prototype 12 og 13.

Prototype 12 – egenfinansierte stipendiater:

Fakultetet har siden 2013 egenfinansiert åtte stipendiatstillinger. Seks stipendiater er i drift, en er under ansettelse, og en stilling skal lyses ut våren 2019, (FS 57/17, ePhorte 2017/4686). Midler for finansiering av egenfinansierte stipendiater over hele perioden har blitt overført til eget tiltak (475006, prototype 12-tiltak, med note 15-verdi 14). På grunn av at det er overført midler for hele stipendiatperioden til tiltaket, blir det naturlig avsetninger på tiltaket. Ved utgangen av 2018 er disse avsetninger på ca. 7,4 mill. kr. Midlene skal brukes til å dekke resterende lønnskostnader (forpliktelser) for de stipendiatene som allerede er i drift, samt for to nye stipendiater. Totalt er det satt av/brukt 20 mill. kr. til finansiering av åtte egenfinansierte stipendiater fra 2013 til dd.

Vi estimerer at posten egenfinansierte stipendiater vil være 4,5 mill. kr. pr. 31.12.2019. Dette er anslått ut fra lønnsutbetaling til stipendiatene i løpet av 2019. Vi har i den vurderingen lagt til grunn at stipendiaten under ansettelse vil ha oppstart fra april 2019, mens stillingen som skal lyses ut vil ha oppstart ca. september 2019.

Vi har bindende forpliktelser for de stipendiatene som er ansatt. Stipendiatene er ansatt for en fireårsperiode, og vi har forpliktet oss til å utbetale lønn i hele denne perioden. Konsekvensene av at tiltaket ikke gjennomføres vil være alvorlige. Både arbeidsrettslig, med tanke på fakultetet og UiTs rykte som arbeidsgiver og med tanke på konsekvenser for ph.d programmet i rettsvitenskap og rekrutteringsmulighetene til dette.

Prototype 13 – stipendiat- og postdoktorstillinger

Stipendiat- og postdoktorstillinger over poolen (prototype 13, Note15-verdi 11) har en negativ avsetning ved utgangen av 2018 på 0,4 mill. kr. Fakultetet avlønner stipendiater og postdoktorer i et høyere lønnstrinn enn vi får uttelling for. Dette er helt nødvendig av hensyn til rekrutteringssituasjonen vår, og av hensyn til den lønn disse kandidatene får i andre stillinger. De resterende lønnskostnader dekkes over fakultetets ordinære budsjett, og det gjøres en overføring av midler til prototype 13-tiltakene hvert tertial. Dette er i tillegg midler som kan variere i forhold til finansieringsstart og tilsettingsperiode i rekrutteringsstillinger, og litt avsetninger (den ene veien eller den andre) er ikke til å unngå.

I løpet av 2019 ønsker fakultetet å tilsette to egenfinansierte postdoktorer over avsetninger. Dette skal legges frem for Fakultetsstyret i februar. Midlene vil tas fra de frie (prototype 10-avsetningene), og flyttes til en prototype 12-avsetning, med Note15-verdi 15. Det forventes derfor en økning i avsetninger til rekrutteringsstillinger i 2019. Vi stipulerer ut fra dette at denne posten vil øke med ca. 3 mill. kr. ved utgangen av 2019. Dette vil være midler til å lønne de som ansettes i postdoktorstillinger i en to-års periode fra ansettelse.

Dersom vi lyser ut og ansetter to postdoktorer, vil konsekvensene av at dette ikke gjennomføres være at vi ikke er sikret midler til å betale lønn i hele postdoktorperioden. Dersom tiltaket ikke gjennomføres ved at fakultetet ikke lyser ut og ansetter postdoktorer, vil konsekvensen være at vi mister flere av de gode kandidatene som i løpet av høsten 2018 og våren 2019 fullfører sin ph.d. grad, og ønsker videre jobb ved fakultetet.

Annen drift (prototype 10)

Per 2. tertial var summen her 5,270 mill. kr. Vi anslår at den vil utgjøre 6,814 mill. kr. ved utgangen av 2018 og 3,5 mill. kr. ved utgangen av 2019.

Årsaken til at midler blir akkumulert i denne posten, skyldes i særdeleshet to forhold. For det første at det i lang tid har vært vanskelig å rekruttere folk til stillinger ved fakultetet. Ansettelser har dermed tatt tid, og lønnsmidler har blitt spart opp i påvente av ansettelse. Eksempelvis har det vært budsjettert med helårs-virkning av ansettelse i stillinger, mens den reelle ansettelsen har skjedd først mot slutten av året. Den senere tid har det vært enklere å rekruttere, samt at fakultetet arbeider med å korte ned tiden den tar å ansette. Den andre årsaken er at de vitenskapelig ansatte er svært attraktive i arbeidsmarkedet, og at en del av dem derfor i kortere perioder har ulønnet permisjon for å stå i en annen stilling. Det er særlig snakk om permisjoner for å være i konstitusjon som lagdommer ved Hålogaland Lagmannsrett. I den grad dette er mulig med tanke på fakultetets drift, strekker vi oss langt for å innvilge slike permisjoner, da alternativet ofte vil være at ansatte slutter. Mens vedkommende er i permisjon leier vi inn undervisningskrefter eller anvender midlertidige lektorer. Lønnsnivået på disse er langt lavere enn eksempelvis en professorlønn. Sparte lønnsmidler går da inn på posten «Annen drift».

Ut over dette skyldes midlene her eksempelvis ubrukte midler til forskningsadministrative formål. Mye av årsaken til mindreforbruk er at det er innvilget støtte til utenlandsopphold i ett år, mens den faktiske kostnaden som regel kommer året etter (eller enda seinere). Eksempelvis ble det i 2018 innvilget kr. 700.000 i støttet til utenlandsopphold, hvorav nesten hele kostnaden vil komme i 2019. (Sak: FU 03-18, FU 21-18, U-dir midler 2018.) På lignende vis innvilges trykke-/publiseringsstøtte ett år, mens kostnaden ofte kommer året etter. For 2018-2019 gjelder det ca. kr. 100.000. (Sak: FU 25-18.)

Estimatet viser at denne posten pr 31.12.2018 vil utgjøre ca. 6,8 mill. kr. Økningen fra 2. tertial 2018 og frem til årsskiftet skyldes i hovedsak at tre førsteamanuenser har hatt ulønnede permisjoner for å være i kortere konstitusjoner/vikariat hos Kommuneadvokaten og Hålogaland Lagmannsrett. To av disse er tilbake på fakultetet, den tredje kommer i april.

Vi har videre estimert at denne posten vil være 3,5 mill. kr. pr. 31.12.2019. Reduksjonen planlegges gjennomført ved å fortsette å bruke avsetningene til rekrutteringsstillinger/midlertidige stillinger for å beholde folk. På grunn av stor søknad på førstestillinger utlyst i desember 2018, samt flere planlagte disputaser våren 2019, er vi i en situasjon hvor vi vil ha flere gode kandidater med doktorgrad som vi ikke har mulighet til å ansette fast grunnet manglende finansiering. Vi kommer derfor til å foreslå for Fakultetsstyret at midler fra «Annen drift» posten i 2019 skal brukes til å utlyse to postdoktor stillinger. Da vil vi kunne beholde noen av de med doktorgrad i en periode, samtidig som vi forhåpentligvis kan få pengene i drift nokså hurtig. 3,8 millioner må da overføres fra denne posten til prototype 12 for å sikre at vi har lønnsmidler for to postdoktorer i to år. Det kan tenkes at fakultetsstyret fortsatt mener pengene må brukes til stipendiatstillinger, eventuelt en stilling av hver. Reduksjonen i posten «Annen drift» vil å så fall bli enda større. I tillegg pågår det et oppgraderingsarbeid av fellesarealer ved fakultetet. Vi har ikke mottatt noe kostnadsoverslag, men har estimert at 0,5 millioner skal brukes til dette. 6,8 minus 4,3 utgjør 2,5 mill. Når vi likevel anslår 3,5, er det for at vi tar høyde for at det vil bli noen ansatte som skal ha kortvarige permisjoner også i løpet av 2019, samt at noen tildelte midler for 2019 trolig ikke blir belastet før i 2020.

Konsekvensene av at tiltak som å sette av lønn til de som ansettes i midlertidige stillinger ikke overholdes, er redegjort for over. Om øvrige tiltak planlagt for disse midlene ikke blir gjennomført, vil det innebære at fakultetet ikke kan utbetale innvilget støtte til utenlandsopphold som er under gjennomføring, eller utbetale innvilget publikasjonsstøtte og andre innvilgede forskningsmidler. Videre må det fremheves at fakultetet siden 2013 har klart å egenfinansiere 8 stipendiatstillinger, gjennom midler oppspart på denne måten. Dersom dette handlingsrommet fratas fakultetet vil det kunne ha store konsekvenser for vårt rekrutteringsgrunnlag og ph.d. programmet i rettsvitenskap.

Andre prioriterte oppgaver (prototype 12, utenom egenfinansierte stipendiater)

Per 2. tertial var summen her 5,584 mill. kr. Vi anslår at den vil utgjøre 6,582 mill. kr. ved utgangen av 2018 og 4,032 mill. kr. ved utgangen av 2019. Posten vil etter dette bli ytterligere kraftig redusert, da de største enkeltpostene her er knyttet til Havrettssenterets etterliv i perioden frem mot forhåpentligvis ny senterstatus.

«Andre prioriterte oppgaver prototype 12» er posten som inneholder midler som Fakultetsstyret har disponert over, eller midler som er tildelt, men som av ulike årsaker ikke er brukt enda. Midlene her er dels kommet som tildelinger og dels hentet fra posten «Annen drift» etter hvert som Fakultetsstyret har besluttet konkret bruk eller tildeling. I tillegg inneholder denne posten rettshjelpiltaket Jusshjelpa i Nord Norge sine avsetninger. Se egen begrunnelse nedenfor.

Estimatet viser at denne posten pr 31.12.2018 vil utgjøre ca. 6,5 mill. kr. Økningen fra 2. tertial 2018 og frem til årsskiftet vil trolig utgjøre ca. 1 mill. Årsaken til dette er sammensatt, da posten inneholder mange ulike prosjekter. Noen av pengene er blitt brukt i løpet av høsten 2018, eksempelvis ved at store konferanser er gjennomført, tildelte driftsmidler brukt eller utdanningsprosjekter delvis iverksatt. Andre poster har økt, eksempelvis ved at vi har fått tildelt likestillingsmidler og fått utbetalinger for merittert underviser. I tillegg har Fakultetsstyret bevilget 2,33 millioner til drift av Havrettssenteret etter at KG Jebsen finansieringer utgår og før eventuell annen senterstatus, (tiltak 471015, Sak FS 57-17, ePhorte 2017/4686). Disse midlene kom inn

på denne kontoen etter 2. tertial og før årsskiftet, og medfører at beløpets størrelse har økt, til tross for at flere andre poster er redusert eller brukt i løpet av høsten 2018.

Det er svært vanskelig å estimere størrelsen på denne posten pr. 31.12.2019. Det skyldes blant annet at det er usikkert akkurat når Havrettssenteret vil bruke de tildelte midlene fra Fakultetsstyret eller de strategiske midlene. Videre vil eventuelle tildelte penger av typen likestillingsmidler, utdanningskvalitetsmidler mv. i løpet av 2019 gå inn på denne kontoen.

Vi har estimert at beløpet vil være ca. 4,0 mill. kr. ved utgangen av 2019. Dette er basert på et ønske om å få mest mulig av pengene i bruk, samtidig som vi ønsker en fornuftig og riktig bruk av midlene. Vi forventer at en del poster vil reduseres i løpet av 2019, mens andre vil bli stående. Eventuelle nye tildelinger har vi ikke mulighet til å ta med i estimatet.

Konsekvensene av at de planlagte tiltakene her ikke blir gjennomført vil være store. Det er her særlig midler til drift av Havrettssenteret i en mellomperiode mellom at finansieringen fra KG Jebsen stiftelsen er slutt og til en eventuell ny senterstatus nås. Uten trygghet for midler i denne perioden vil arbeidet med en senter søknad bli svært vanskelig og senteret vil miste dyktige og viktige fagfolk. Dette vil ramme senterets og fakultetets opparbeidede posisjon innen havrett hardt. Øvrige midler her utgjør mindre beløp, men er likevel viktig for driften. Det er snakk om midler tildelt til konkrete prosjekt, støtte til forskningsaktivitet i forskergrupper, tildelte prispenger mv. Fakultetet har ikke mulighet til å stå ved disse forpliktelsene uten midlene som til enhver tid er satt av.

Særlig om midlene som tilhører Rettshjelptiltaket Jusshjelpa i Nord-Norge:

Noe av avsetningene som fremgår av «Andre prioriterte oppgaver, prototype 12» tilhører Jusshjelpa i Nord-Norge. Jusshjelpa er avhengig av en viss økonomisk forutsigbarhet, og må av ulike grunner ha reserver i form av avsetninger.

Drift av en virksomhet som Jusshjelpa i Nord-Norge innebærer mange løpende forpliktelser. Det er et ansvar for lønn til rundt 25 medarbeiderne til enhver tid. Tiltaket har også utlegg på løpende abonnementer og lisenser med mer. Viktigst er likevel ivaretagelsen av sakene og ansvaret for klientene.

Tiltaket er bundet av Regler for god advokatskikk, som innebærer en rekke forpliktelser overfor klientene. Det er blant annet forpliktelser om å fullføre oppdrag som er påbegynt, og en vesentlig forpliktelse om at ingen klient må lide rettstap som følge av forhold fra Jusshjelpas side.

Jusshjelpa i Nord-Norge drives i stor grad av eksterne driftstilskudd, som tiltaket selv er ansvarlig for å søke om, for så å rapportere til bidragsyterne i etterkant av at tilskuddet er mottatt og benyttet. Statens sivilrettsforvaltning forvalter tilskuddet fra den største bidragsyteren, Justis- og beredskapsdepartementet, som står for mer enn $\frac{3}{4}$ av de budsjetterte inntektene til Jusshjelpa i Nord-Norge hvert år.

Jusshjelpa i Nord-Norge er helt priggitt tilskuddet fra departementet, noe som igjen er betinget av politiske prioriteringer og velvilje hos den til enhver tid sittende regjering. Tiltaket har de siste årene opplevd stor usikkerhet rundt tilskuddet ved to tildelinger, i 2016 og 2017. Begge årene var det reell fare for å kraftige kutt i budsjettforhandlingene og ved utkast til statsbudsjett. Derfor er det årlig knyttet stor spenning til denne inntektskilden.

Dersom Jusshjelpa på et tidspunkt skulle bli tvunget til å avvikle driften, f.eks. på grunn av sviktende inntektsgrunnlag som følge av endrede politiske prioriteringer, må det kunne skje i kontrollerte former og med best mulig ivaretagelse av forpliktelsene.

For å kunne ha en akseptabel sikkerhetsmargin, vil det anslagsvis være behov for midler i reserve for å dekke minimum et halvt års drift i en avviklingsperiode. De midlene som fremgår som avsetninger er helt nødvendig for å sikre en forsvarlig drift av rettshjelpiltaket, og for å kunne ivareta forpliktelser overfor eksterne i en eventuell avviklingsperiode.

Oppsummering

Når midler til lønn for ansatte i rekrutteringsstillinger og egenfinansierte postdoktor stillinger, samt midler til drift av Havrettssenteret i perioden august 2019 til fremtidig senterstatus nås, holdes utenfor, har Det juridiske fakultet svært begrensede avsetninger. Midlene som gjenstår som avsetninger er nødvendige for driften, og utgjør en liten del av fakultetets totale bevilgninger. Fakultetet har over år vist at vi benytter eventuelle reelle avsetninger til rekrutteringsstillinger så snart vi har nok midler til en stilling, og utlysning er mulig.

Vi svarer gjerne på ytterligere spørsmål dersom noe skulle være uklart.

Vennlig hilsen

Lena Bendiksen
dekan

—

Kirsti Anderssen
fakultetsdirektør

—

Saksbehandler: Tove Worum